

El Palleter, heroi valencià durant la invasió napoleònica (1808-1814), habità en el carrer del Marqués d'Elx; segons la tradició, en la casa hui desapareguda que es trobava al costat de l'edifici de l'antic Ajuntament, que ja recau a la plaça de Patraix; encara que altres tradicions indiquen que va ser la seua parella la que habità en eixa vivenda.

No obstant això, aquesta tradició només troba manteniment en una obra, El Palleter, de l'escriptor benidormí Gaspar Thous i Orts.

Si la plaça de Patraix va ser la plaça Major del poble, els altres carrers comptaven amb noms propis que anaren desapareixent:

- carrer de València (actual carrer de Torís)
- carrer de Sant Roc (actual carrer del Marqués d'Elx)
- carrer de la Glòria (actual carrer de Pinet)
- carrer del Carme (actual carrer de l'Alcúdia)
- carrer del Paradís o de Jesús (actual carrer del Convent de Jesús)

Patraix experimentà un xicotet eixample en el segle XX, de manera que els carrers millor conservats són el de Joan Baptista Coratjà, conegut popularment com el "carrer del Gurugú", i el de la Beata Agnès, que comunica l'anterior amb el camí vell de Torrent. En estos i els carrers confrontants s'observen mostres d'arquitectura popular valenciana amb elements d'estil modernista.

En el cas del carrer "del Gurugú", el poble li va donar aqueix nom per comparació de la seua forma en arracada amb la de la muntanya del mateix nom al Marroc, prop de Melilla, i que poc abans va servir d'escenari de la desastrosa guerra de Abd el-Krim contra els espanyols. Van ser, doncs, els patraixeros que a principis del segle XX van combatre al Marroc, els que li van donar aqueix nom popular.

En el número 22 del carrer Juan Bautista Corachán es va fundar la FAI, Federació Anarquista Ibèrica.

A més del propi nucli urbà de Patraix, en tota la seua horta circumdant existien nombroses denominacions toponímiques; com aquestes, recollides en una dita popular de Patraix, que comprén algunes de les alqueries més importants de la zona:

"L'Alqueria de Dalt, l'Alqueria de Baix, l'Alqueria de Burguet, totes en un roglet."
De l'òpera "El Palleter", escrita per J. V. R. Rosegue de Lleó i Gaspar Thous Casp, extraiem aquests altres versos:

"Te mines d'or Califòrnia, perles i coral la mar, però el tresor de la ditxa busquem-la com jo a Patraix."

Informació general

Adreça: carrer de l'Alcúdia i carrer del Marqués d'Elx.

Accessibilitat

Accés: carrer accessible a través d'una vorera amb rebaix.

Aparcament: hi ha una plaça PMR pròxima al carrer de Torís amb la pl. Patraix.